

Till Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Upprätthållande av ordning och trygghet i stadens offentliga rum

Remiss från kommunstyrelsen av motion 2015:9 (KS-dnr 106-407/2015) av Anna König Jerlmyr m.fl. (M).

Förslag till beslut

1. Tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen
2. Omedelbar justering

Verner Stadthagen
t.f. stadsdelsdirektör

Kristina Grape
t.f. verksamhetsområdeschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har, för yttrande, remitterat en motion av Anna König Jerlmyr m.fl. (M). Mot bakgrund av en tilltagande problematik med illegala bosättningar yrkar motionärerna på att kommunstyrelsen bör ges i uppdrag att hemställa hos regeringen om en översyn av gällande lagstiftning för att möjliggöra för kommunerna att själva tillse att de lokala ordningsföreskrifterna efterlevs. Som konkret exempel anges anställning av ordningsvakter med uppgift att verkställa avhysningar och arbeta förebyggande mot illegala bosättningar.

Om kommunerna, i linje med motionärernas yrkanden, ges större befogenhet att själva tillse att ordningsföreskrifterna följs skulle det möjligen kunna leda till en snabbare hantering. Förvaltningen bedömer dock att det är oklart om detta skulle påverka uppkomsten av nya bosättningar, respektive ordningen i det offentliga rummet. Förvaltningen bedömer vidare att konsekvenser i form av ökade kommunala kostnader och försämrad rättssäkerhet kan uppstå. Vidare uppstår en gränsdragningsproblematik för de kommunala ordningsvakternas ingripanden – nedskräpning och oordning är inte begränsad till fattiga EU-migranter och deras bosättningar på offentlig plats.

Regeringen har presenterat ett åtgärds paket för utsatta EU-medborgare som vistas tillfälligt i Sverige. En av åtgärderna är tillsättande av en utredning med uppdraget att se över och förbättra hanteringen av olovliga bosättningar på allmän och privat mark. Stadsdelsförvaltningen rekommenderar att invänta resultatet av utredningen.

Bilaga

Motion (2015:9) om upprätthållande av ordning och trygghet i stadens offentliga rum

Remissbehandling

Kommunstyrelsen har, för yttrande, remitterat motion 2015:9 av Anna König Jerlmyr m.fl. (M) om upprätthållande av ordning och trygghet i stadens offentliga rum. Motionen har remitterats till samtliga stadsdelsnämnder, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, socialnämnden, trafiknämnden, stadsledningskontoret, City i samverkan, Frälsningsarmén, Kronofogdemyndigheten, Länsstyrelsen i Stockholms län och Polisregion Stockholm. Remisstiden sträcker sig till den 28 augusti.

Motion om upprätthållande av ordning och trygghet i stadens offentliga rum

Motionärerna påtalar att det är en allt större utmaning för staden att hantera de fattiga EU-medborgare som kommer till Stockholm för att titta och bosätter sig i parker, på trottoarer och i andra offentliga utrymmen. I motionen framhålls att det saknas långsiktiga lösningar och en tydlighet från regeringen.

I motionen redogörs för att det i Stockholms stads ordningsföreskrifter klart och tydligt anges att camping på offentlig plats är förbjuden. Inte heller svensk lag ger stöd till motsvarande. Trots det, och trots att det den senaste tiden arbetats fram boendelösningar för målgruppen, växer allt fler bosättningar fram i stadens offentliga miljöer. Enligt motionärerna saknar kommunerna de rätta verktygen för att säkerställa att regelverket följs. Moderaterna i Stockholms stad vill därför att staden ska ges mandat att själv kunna upprätthålla ordningslagen och ordningsföreskrifterna, bl.a. genom att anställa ordningsvakter som kan verkställa avhysningar och arbeta förebyggande för att undvika fler bosättningar.

Motionärerna yrkar på att kommunfullmäktige ska besluta att kommunstyrelsen ges i uppdrag att hemställa hos regeringen om en översyn av gällande lagstiftning för att ge staden möjlighet att, inom ramen för den kommunala kompetensen, tillse att de lokala ordningsföreskrifterna efterlevs.

Motionen bifogas i sin helhet.

Förvaltningens synpunkter

Stadsdelsförvaltningen delar uppfattningen att det stigande antalet illegala bosättningar är en utmaning att hantera.

På offentlig plats gäller ordningslagen och där kan polisen avvisa de boende. När förvaltningen får kännedom om en boplatz på en offentlig plats anmäls detta till polisen som återkommer och meddelar när förvaltningens entreprenör kan städa, sanera och återställa den aktuella platsen. Om kommunerna, i linje med motionärernas yrkanden, ges större befogenhet att själva tillse att ordningsföreskrifterna följs skulle det möjligen kunna leda till en snabbare hantering. Förvaltningen bedömer dock att det är oklart om detta skulle påverka uppkomsten av nya bosättningar, respektive ordningen i det offentliga rummet. Förvaltningen bedömer vidare att konsekvenser i form av ökade kommunala kostnader och försämrad rättssäkerhet kan uppstå. Vidare uppstår en gränsdragningsproblematik för de kommunala ordningsvakternas ingripanden – nedskräpning och oordning är inte begränsad till fattiga EU-migranter och deras bosättningar på offentlig plats.

Vad gäller bosättningar på privat mark är hanteringen mer komplicerad och tidsödande. Markägaren behöver själv samla in identifikationsuppgifter på de boende, kontakta kronofogden, begära handräckning och redogöra för vilka åtgärder markägaren själv vidtagit för att få de boende att flytta. Markägaren får också betala en avgift. Hanteringen är inte anpassad för det stigande antal illegala boplatser som markägare möter idag och förvaltningen välkomnar en översyn av regelverket.

Regeringen har presenterat ett åtgärds paket för utsatta EU-medborgare som vistas tillfälligt i Sverige. Som ett led i åtgärds paketet ska det tillsättas en utredning med uppdraget att se över och förbättra hanteringen av olovliga bosättningar på allmän och privat mark. Stadsdelsförvaltningen rekommenderar att invänta resultatet av utredningen.
